

การพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดสมุทรปราการ

The Development of Annual Expenditure Budget
Management Accordance to Good Governance
Principles of Subdistrict Administrative
Organizations
in Samutprakarn Province

จีราภา ศิริพัลลภ*

Jeerapa Siripanlop

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Doctor of Philosophy Program in Public Administration, Sripatum University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติจริงและสภาพที่ควรเป็น ทำการเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และทำการศึกษาต่อไปว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการปฏิบัติจริงเพื่อนำเสนอ ปัญหา อุปสรรคในการบริหารงบประมาณนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ การศึกษาค้นคว้าใช้วิธีวิจัยเชิงผสม การวิจัยเชิงปริมาณใช้ศึกษา ระดับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ตามการปฏิบัติจริง และความคาดหวัง ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้เพื่อเป็นการยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ใช้วิธีการหาความถี่ร้อยละเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า ปัจจุบันการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ยึดหลักความโปร่งใส/เปิดเผยมากที่สุด ความคาดหวังในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ให้คะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด มีระดับค่าเฉลี่ย 4.60 โดยคะแนนด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม มากเป็นอันดับที่ 1 มีระดับค่าเฉลี่ย 4.64 ด้านหลักประสิทธิภาพ เป็นอันดับ 2 มีระดับค่าเฉลี่ย 4.63 รองลงมาเป็นด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใส มีระดับค่าเฉลี่ย 4.62 และด้านหลักการตอบสนอง เป็นลำดับสุดท้าย มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด มีระดับค่าเฉลี่ย 4.56 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านโครงสร้าง ด้านภาวะผู้นำ และด้านสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนข้อเสนอแนะให้มีการจัดการการบริหารงานบุคคลและมอบหมายงานให้ชัดเจน การสร้างความรู้ การลงพุดคุยกับชาวบ้านและสร้างค่านิยมให้ตระหนักถึงหลักธรรมาภิบาลกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น

คำสำคัญ : การจัดการงบประมาณ, ความคาดหวัง, ธรรมาภิบาล

Abstract

This research aims to study the practicality and expected in expenditure budget management accordance to the principle of good governance of sub-district administrative organization in Samutprakarn province, Compare the differences between practicality and expected and study the factors affect to the budget management and suggestion to development of the budget management in accordance with good governance of sub district administrative organizations in Samutprakarn. This study uses mixed methods. The analysis uses the frequency-to-percentage method. Deviation value (S.D.)

The results showed that the practicality budget expenditure management of the sub district administration organization in Samutprakarn province was based on transparency / openness. The Expected of budget expenditure management accordance to the principle of good governance score at the highest level. The mean score was 4.60. The principle of moral / ethical is the first score, the average was 4.64, the second was the average 4.63, followed by the principle of transparency, mean score was 4.62. The principle of compliance is the last, mean score was 4.56. Leadership and environment had affected to the efficiency and effectiveness of sub district administration organization budget management in Samutprakarn province. Lastly the the research suggestions to improve personal management in term of make sure and clear in personal functions and responsibilities and make governance value to all of sub district administration organization employee.

Keywords : Budget management, Expected, Good governance

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งจัดตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตรา 40 และ มาตรา 43) และถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 4) โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้ในการจัดบริการสาธารณะ จำเป็นต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อการดำเนินการดังกล่าว

โดยในการบริหารงบประมาณนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการบริหารที่มีความเป็นอิสระภายใต้กรอบกฎหมายและระเบียบให้เป็นที่ไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประชาชนในพื้นที่ แต่จากความเป็นจริงที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลประสบปัญหาในเรื่องการร้องเรียนการทุจริตจำนวนมาก สาเหตุของการร้องเรียนมักจะมาจากการใช้อำนาจรัฐที่ไม่ถูกต้อง การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง กฎ ระเบียบ และความไม่ชัดเจนในการสั่งการ การขาดคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงาน และประเด็นที่สำคัญก็คือ การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองโดยมิชอบ และมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นตัวคณะผู้บริหาร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ตาม จึงทำให้เกิดปัญหาในด้านความไม่โปร่งใสและการทุจริตตามมา ซึ่งจากสถิติการร้องเรียนการทุจริตขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในมือของ ป.ป.ช. ช่วงมกราคม 2557 ถึงสิงหาคม 2557 มีจำนวน 1,191 เรื่อง โดยเป็นเรื่องร้องเรียนเก่าจากปีที่ผ่านมา 5,069 เรื่อง รวมเป็น 6,260 เรื่อง (ไทยพับลิก้า, 2557, ออนไลน์)

จากปัญหาดังกล่าวในการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนงบประมาณรายจ่าย และการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ต้องพิจารณาถึงความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่เนื่องจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการตามแนวทางในการจัดทำที่ถูกต้องและขาดการจัดเรียงลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ จึงมีผลทำให้งบประมาณรายจ่ายสูงเกินความจำเป็นและไม่ตอบสนองตรงตามความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ ปรากฏว่าในการดำเนินการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่ง ขาดการนำหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เข้ามาใช้ในกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงทำให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีขาดประสิทธิภาพ เกิดการมีผลประโยชน์แอบแฝงของภาวะผู้นำขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้การใช้จ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

ดังนั้น ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และเพื่อให้การจัดทำงบประมาณเกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุด การศึกษาธรรมาภิบาลของการบริหารงบประมาณ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค เพื่อนำไปสู่แนวทางแก้ไขให้เกิดการพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของประชาชน จึงสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติจริงในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลกับความคาดหวังของการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณประจำปี ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ
5. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี
6. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยไว้ต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการตัวแปร 7 ตัวแปร ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีขององค์การ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมขององค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีตัวแปรตามเป็นการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการระับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ 5) หลักความโปร่งใส/ เปิดเผย 6) หลักนิติธรรม 7) หลักความเสมอภาค 8) หลักการมีส่วนร่วม/ แสวงหาฉันทามติ 9) หลักการกระจายอำนาจ 10) หลักคุณธรรม/ จริยธรรม

และศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 30 แห่ง ในจังหวัดสมุทรปราการ

3. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เริ่มตั้งแต่ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 – สิงหาคม พ.ศ. 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสม

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามจากประชากร ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในจังหวัดสมุทรปราการรวม 30 คน นายกององค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในจังหวัดสมุทรปราการรวม 30 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 614 คน รวมทั้งสิ้น 674 คน โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ตอนที่ 4 เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจงที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ รวม 3 คน นายกององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ รวม 3 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 9 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน คำถามในการสัมภาษณ์ใช้ยืนยันผลการศึกษาเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังของการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ โดยวิธีการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์ช่องว่างความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ระหว่างการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง วิเคราะห์ข้อมูลในการทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับสภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การวิเคราะห์ระดับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลตามการปฏิบัติจริง ของการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลตามขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการมีคะแนนอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 3.91 โดยด้านหลักความโปร่งใส/เปิดเผย มากเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 3.96 ด้านหลักประสิทธิผล เป็นอันดับ 2 มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 3.95 รองลงมาเป็นด้านหลักภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 3.95 และด้านหลักการตอบสนอง เป็นลำดับสุดท้าย มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 3.83

ความคาดหวังการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีระดับค่าเฉลี่ย 4.60 โดยด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม มากเป็นอันดับที่ 1 มีระดับค่าเฉลี่ย 4.64 ด้านหลักประสิทธิภาพ เป็นอันดับ 2 ค่าเฉลี่ย 4.63 รองลงมาเป็นด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใส มีระดับค่าเฉลี่ย 4.62 และด้านหลักการตอบสนอง เป็นลำดับสุดท้าย มีระดับค่าเฉลี่ย 4.56

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีองค์การ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้คะแนนอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 4.05 โดยให้คะแนนด้านโครงสร้าง มากเป็นอันดับที่ 1 กล่าวคือ มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 4.14 ด้านบุคลากร เป็นอันดับ 2 มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 4.08 รองลงมาเป็นด้านภาวะผู้นำ มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 4.08 และด้านวัฒนธรรมองค์การ เป็นลำดับสุดท้าย มีการปฏิบัติตามหลักนั้นอยู่ในระดับมากมีระดับค่าเฉลี่ย 3.94

เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตาม หลักธรรมาภิบาลตามการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีหลักความเสมอภาคมีระดับคะแนนแตกต่างกันมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีระดับค่าเฉลี่ยระหว่างการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง เท่ากับ 0.73 ด้านหลักการตอบสนอง เป็นอันดับที่ 2 โดยมีระดับค่าเฉลี่ยระหว่างการปฏิบัติจริงกับความคาดหวัง เท่ากับ 0.73 ด้านหลักการมีส่วนร่วมแสวงหาฉันทามติ เป็นอันดับที่ 3 โดยมีระดับค่าเฉลี่ยระหว่างการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังเท่ากับ 0.72 และด้านหลักการรับผิดชอบต่อ/สามารถตรวจสอบได้ มีระดับค่าเฉลี่ยระหว่างการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังแตกต่างกันน้อยที่สุด โดยมีระดับค่าเฉลี่ย 0.65

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับระดับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับระดับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านโครงสร้าง ด้านภาวะผู้นำ และด้านสภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่ศึกษา ดังนี้

การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการมองว่า แม้ว่าในปัจจุบันการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ยึดหลักความโปร่งใส/เปิดเผยมากที่สุด แต่ยังคงคาดหวังอย่างมากให้มีการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้โปร่งใส สามารถเปิดเผยได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจริยธรรม บุญมี (2541, หน้า 71) ที่ได้กล่าวถึงค่านิยมของธรรมาภิบาลว่าเป็นกระบวนการความสัมพันธ์ที่จะทำให้การบริหารราชการและการบริการ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพ โปร่งใส ยุติธรรมและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธพล เต็มสมเกตต์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในกองบัญชาการตำรวจนครบาล (สายงานป้องกันและปราบปราม) โดยพบว่าหลักความโปร่งใสนั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลในการนำนโยบายการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในกองบัญชาการตำรวจนครบาล แสดงให้เห็นว่าหลักความโปร่งใส/เปิดเผยนั้น เป็นหลักที่ถูกคาดหวังจากประชาชนและแม้แต่ตัวเจ้าหน้าที่เองให้มีการปฏิบัติเป็นอย่างมาก ประกอบองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของประชาชนและบริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด

การตอบสนองและการบริการดังกล่าวนี้ก็ต้องกระทำผ่านกิจกรรมที่ทั้งใช้งบประมาณและไม่ใช้งบประมาณ เมื่อกิจกรรมหรือการบริการใดที่ต้องใช้งบประมาณ การบริหารจัดการงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างโปร่งใสและสามารถเปิดเผยได้ ย่อมถูกคาดหวังจากคนในองค์กรและประชาชนในสังคม

ในขณะที่เดียวกันหลักคุณธรรม/ จริยธรรม เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ เห็นพ้องต้องกันว่า หลักคุณธรรม/ จริยธรรมนั้น ถูกคาดหวังเป็นอย่างมากที่สุด ให้การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปตามหลักดังกล่าว โดยเห็นว่าผู้บริหารและบุคลากรภายในหน่วยงานควรมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกในการให้บริการและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bartolomew Okagbue Okechukwu (2012) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามจริยธรรมและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไนจีเรีย โดยพบว่า ผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรมนั้น จะเป็นผู้นำและช่วยเสริมสร้างการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักการมีส่วนร่วม หลักการระับผิดชอบ หลักโปร่งใส หลักประสิทธิภาพและหลักประสิทธิผล หลักการตอบสนองและหลักนิติธรรม ซึ่งเมื่อผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการยึดหลักคุณธรรม/ จริยธรรม ในการนำหน่วยงานแล้ว ย่อมหมายถึงความสามารถที่จะบรรลุในหลักธรรมาภิบาลในส่วนอื่นๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักประสิทธิภาพที่ถูกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความสำคัญและคาดหวังการปฏิบัติตามหลักนี้ เพราะมีผลมาจากการยึดถือคุณธรรม/ จริยธรรมเห็นประโยชน์ของประชาชนมาก่อนเป็นอันดับแรก จึงทำให้เล็งเห็นว่าหลักการประสิทธิภาพนี้ยังมีความสำคัญที่จะต้องคาดหวังให้ถูกพัฒนา ปรับปรุงเพื่อที่จะสามารถบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับที่รีซนา ศาตียานนท์และคณะ (2544, หน้า 19) ได้อธิบายซึ่งความหมายของธรรมาภิบาลว่าเป็นการบริหารจัดการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับปวย อิงภากรณ์ (2552, หน้า 13 -17) ที่ได้สรุปหลักสำคัญของหลักการงบประมาณในส่วนหลักสมรรถภาพ (Efficiency) หรือประสิทธิภาพไว้ว่าเป็นหลักที่เกี่ยวกับการคุมงบประมาณ รายได้และรายจ่ายให้ถูกต้อง

ซึ่งหน่วยงานราชการทุกแห่งมีการเก็บเงินและจ่ายเงิน โดยสำนักงบประมาณและกระทรวงการคลังจะช่วยส่งเสริมให้หน่วยงานราชการนั้นเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ การที่จะบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นพบว่า ต้องมีการมอบหมายงานในหน้าที่อย่างชัดเจน กำหนดบุคคลให้เหมาะสมกับภาระงานและต้องคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย งบประมาณ และเวลาที่ใช้ไป โดยความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีหลักการมาภิบาลด้านนิติธรรมด้วย เนื่องจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่งบประมาณ โดยตำแหน่งมีหน้าที่โดยตรงในการควบคุม กำกับดูแล ให้งบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่รัฐบาลกลางกำหนด จึงถือเป็นหน้าที่หลักและสำคัญมากของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในการการควบคุม ศึกษา และชี้แจงกฎ ระเบียบฯ หนังสือสั่งการให้เป็นไปตามหลักนิติธรรมมากที่สุด

ผลการวิจัยในเรื่อง การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลตามการปฏิบัติจริงและตามความคาดหวัง ในการเปรียบเทียบกันนั้นยังพบว่า หลักธรรมาภิบาลที่ปฏิบัติจริงนั้นแตกต่างกับหลักธรรมาภิบาลที่คาดหวังให้ปฏิบัติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหลักความเสมอภาคนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าควรมีการปรับปรุง โดยต้องปฏิบัติกับคนภายในองค์การอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน ผู้บริหารต้องไม่เลือกที่รักมักที่ชัง การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อดำเนินกิจกรรมให้กับประชาชนนั้นก็ต้องมีความเท่าเทียมกันเช่นกัน โดยคำนึงถึงความเดือดร้อนมากน้อยและความจำเป็นเร่งด่วนเป็นหลัก ซึ่งสามารถปรับแก้ได้โดยให้ผู้บริหารเปิดโอกาสให้สมาชิกภายในองค์กรและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในบางส่วนที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าความไม่เท่าเทียมได้ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงปริมาณชี้ให้เห็นว่า หลักการตอบสนองและหลักการมีส่วนร่วม/แสวงหาฉันทามติ ก็มีความห่างของหลักปฏิบัติจริงกับที่ควรจะเป็นปฏิบัติอยู่เป็นอันดับต้น ๆ โดยให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นหลัก ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลควรดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะสามารถตอบสนองประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นนโยบายการดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต้อง

ปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับสภาพของสังคม สามารถปฏิบัติได้จริงและมีความจริงจังในการดำเนินการ เพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นที่พึงให้ประชาชนได้อย่างแท้จริง

ระดับของปัจจัยการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มองว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารมากที่สุดนั้นเป็นปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์การ เพราะโครงสร้างที่ไม่สลับซับซ้อน ยืดหยุ่น มีบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานนั้น จะช่วยให้การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการทั้ง 11 ท่านที่ได้ศึกษาวิจัยและมีแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ได้แก่ Owen (1998, p.6); Hoy and Miskel (2001, pp.23-32); Fernch and Boll (1984); Kast and James (1975); Peters and Waterman (2004, pp. 9-11); Fayol (1949); Gulick and Urwick (1973, p.13); Bartol and Martin (1998); Steers (1977, p.15); ดินปรัชญพฤทธิ (2550, หน้า 8) และนิตยา เพ็ญศิริินภา (2550) นั้น ได้กล่าวว่าปัจจัยด้านโครงสร้างเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร และสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณของการศึกษาวิจัยนี้ อีกทั้งงานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีลักษณะที่ไม่เอื้อต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ด้วยสภาพโครงสร้างที่ไม่ยืดหยุ่นและไม่สอดคล้องกับการทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงบประมาณรายจ่ายประจำปี เห็นควรมีการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารและการปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากรเองก็เป็นส่วนสำคัญที่ถูกเล็งเห็นว่า เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับที่นักวิชาการอีก 7 ท่าน ได้กล่าวถึงว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการบริหาร อันได้แก่ Owen (1998, p.6); Hoy and Miskel (2001, pp. 23-32); Fernch and Boll (1984); Peters and Waterman (2004, pp. 9-11); Bartol and Martin (1998); Steers (1977, p. 15) และนิตยา เพ็ญศิริินภา (2550) อีกทั้งงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้นให้ความสำคัญกับบุคลากรเป็นอย่างมาก บุคลากรนี้ไม่ได้หมายถึงเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงเจ้าหน้าที่ทุกคนและผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการที่บุคลากรปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับ

ตำแหน่ง มีความมุ่งมั่นกระตือรือร้นและปรับปรุง พัฒนาศักยภาพอยู่เสมอ นั้นจะช่วยให้ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพของงานวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำมีส่วนที่สำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการบริหาร ด้วยผู้นำนั้นเป็นกำหนดทิศทางและนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงจะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตอบสนองประชาชนได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น เมื่อตัวผู้นำเองเป็นสิ่งที่กำหนดความสำเร็จขององค์กร การที่ผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดี สามารถนำพาองค์กรไปในทิศทางที่สามารถตอบสนองประชาชนได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมาก องค์ประกอบหลายอย่างที่ทำให้ภาวะผู้นำต้องมี เช่น มีทักษะและความรู้ความสามารถในการบริหารยึดหลักเหตุผล มีระบบการคิดวิเคราะห์ที่ทันสมัย สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่ และเอาใจใส่ต่อบุคลากรภายในหน่วยงาน ด้วยคุณสมบัติเหล่านี้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นสิ่งที่ผู้นำต้องมีในภาวะผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยพบว่า ปัจจัยแวดล้อมทางการบริหารจัดการภายในองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานมากที่สุดคือ ภาวะผู้นำ

ผลการวิจัยในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับระดับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ในด้านของปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม นั้นมีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ ชีชนะ (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการนำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา ศูนย์ประสานงานปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) โดยพบว่าปัจจัยด้านโครงสร้างนั้นส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปปฏิบัติ งานวิจัยของเกียรติศักดิ์ เศรษฐพิณิจ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับผลการปฏิบัติงานตามภารกิจมากที่สุด และยิ่งสอดคล้องกับราเชนทร์ นพณัฐวงศ์ (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัย

ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษา โดยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและด้านโครงสร้างขององค์กร มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษา โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยรายข้อได้ ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านโครงสร้างด้านภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านสภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักประสิทธิผล ด้านหลักความเสมอภาค และด้านหลักการมีส่วนร่วม/ แสวงหาฉันทามติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารและปัจจัยด้านโครงสร้างมีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำและด้านสภาพแวดล้อมภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ชี้ให้เห็นว่าด้านการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในชุมชนนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการประสานงานที่ดี อีกทั้งประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากสภาพปัญหาด้านประชากรแฝงอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก และประชากรตามสำมะโนครัวนั้นย้ายออกไปทำงานที่แหล่งอื่น จึงควรมีการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารโดยผ่านการทำประชาคมหมู่บ้านอย่างใกล้ชิด โดยมีกลยุทธ์ในการดึงตัวแทนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งตัวแทนนั้นจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีที่ประชาชนในหมู่บ้านให้ความไว้วางใจ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถเป็นกระบอกเสียงแทนประชาชนได้ แล้วดำเนินการประสานงานอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น รับฟังปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกันอย่างจริงจัง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านโครงสร้างนั้นเป็นปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นปัญหามาอย่างยาวนาน การแก้ไขโครงสร้างนั้นทำได้ยาก เนื่องจากมีระเบียบและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งปัจจุบันโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี บางองค์การบริหารส่วนตำบลมีความขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ความสามารถ ภาระงานไม่ตรงกับความสามารถของบุคลากร การโยกย้ายตำแหน่งทำได้ยากเนื่องจากติดเงื่อนไขบางประการของกฎระเบียบ ทำให้ไม่สามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ที่จะต้องทำเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงในปัจจุบันที่เกิดในแต่ละชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ รับผิดชอบอยู่

ในส่วนของปัจจัยด้านภาวะผู้นำและด้านสภาพแวดล้อมภายนอกนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลตระหนักถึงปัจจัยด้านภาวะผู้นำว่า เป็นส่วนหนึ่งของผู้บริหารที่สำคัญที่จะต้องมีความรู้ และต้องเป็นภาวะผู้นำที่จะสามารถนำองค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุภารกิจหลักในการจัดการบริการสาธารณะแก่ประชาชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผู้นำแต่ละคนมีภาวะผู้นำไม่เหมือนกัน มีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ในตัวผู้นำเองแตกต่างกันไป แต่สิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องการมากเพื่อที่จะมาบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้นำที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี และองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำที่มีเหตุผลในการตัดสินใจ และมีระบบการคิดวิเคราะห์ที่ทันสมัย ผู้นำที่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที และที่สำคัญยิ่ง คือ ผู้นำที่มีความยุติธรรมในองค์กร เอาใจใส่ต่อบุคลากรในองค์กรและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยจะสามารถแก้ไขให้ผู้นำมีภาวะผู้นำตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นต้องการได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตสำนึก คุณธรรมและจริยธรรมของตัวผู้นำนั่นเอง องค์การบริหารส่วนตำบลมองว่าสิ่งที่อาจจะสามารถเพิ่มสมรรถนะและความมีภาวะผู้นำของผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบลได้นั้น ควรจะเป็นการฝึกอบรมภาวะผู้นำให้กับผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบล และระบบการสรรหาบุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องคำนึงถึงภาวะผู้นำของบุคคลนั้นๆ ด้วย และในส่วนของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเล็งเห็นว่าด้วยโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนไปส่งผลให้สภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยน ดังนั้นการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีภายใต้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนไปนี้ ถือเป็นส่วนที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องสามารถเผชิญและสามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมภายนอกด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเพื่อที่จะรองรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้นำเองต้องมีภาวะผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ที่ดี มีความรู้ สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตโดยใช้ข้อมูลตามการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง และมีทิศทางพร้อมนโยบายรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้าได้

นอกจากนี้ จะต้องมีการปรับปรุงองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะเป็นระบบการบริหาร นโยบายการบริหาร วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นต้น เหล่านี้้องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องตระหนักและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านโครงสร้าง ด้านภาวะผู้นำ และด้านการติดต่อสื่อสาร มีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการระมัดระวัง/สามารถตรวจสอบได้ ด้านหลักความโปร่งใส/เปิดเผย ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านหลักคุณธรรม/ จริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้ง 3 ด้านนี้ ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตัวแปร ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างด้านภาวะผู้นำ และด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสำคัญอย่างยิ่งในองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 หลัก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องตระหนักถึงปัจจัยเหล่านี้ เพื่อจะสามารถพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างมีแนวทางที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1. ภาครัฐควรเข้ามารับฟังปัญหาจากองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านโครงสร้าง แล้วร่วมกันปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละสภาพพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมสาธารณะตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่
2. องค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนของผู้บริหาร ต้องปรับปรุงและเพิ่มเติม สมรรถนะของตนเองด้านความรู้ ด้านระบบการบริหาร อีกทั้งยังต้องประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรม มีจริยธรรมต่อคนภายในและนอกองค์กร

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีนโยบายในการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารกับองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมหมู่บ้าน และมีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบดูแลการติดต่อสื่อสารอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

พร้อมทั้งปรับปรุงช่องทางการติดต่อสื่อสาร ให้ทันตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน

4. องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีนโยบายที่เคร่งครัดในการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในทุกๆ ด้าน อีกทั้งจะต้องมีการตรวจสอบการปฏิบัติตามกรอบธรรมาภิบาลดังกล่าวภายในองค์กรกันเอง เพิ่มกฎ ระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติ ให้สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะด้านบริหาร

1. การปรับปรุงโครงสร้างนั้นทำได้ยาก เนื่องจากติดกฎและระเบียบ เพื่อเป็นการแก้ไขสถานการณ์เชิงบริหาร ผู้บริหารควรจะต้องมีการจัดการบุคลากรและมอบหมายภาระงานอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากรนั้นๆ

2. มีโครงการฝึกอบรมให้กับผู้บริหาร เพื่อให้ตระหนักถึงภาวะผู้นำในการบริหารที่ดี และเพิ่มประสิทธิภาพ สมรรถภาพให้กับผู้นำ ให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลแก่องค์กรและเกิดประโยชน์อันสูงสุดแก่ประชาชน

3. จัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อพูดคุยสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประชาชนและตัวแทนของประชาชน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรและประชาชน และชักจูงให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาคม เพื่อจะได้รับฟังปัญหาที่แท้จริงของประชาชนและสามารถตอบสนองความต้องการ รวมทั้งแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. อบรมสมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 ข้อ โดยมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ขององค์กร เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์แบบกลุ่ม หรือเข้าไปเก็บข้อมูลในองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างแท้จริง
3. ควรมีการประยุกต์ใช้ตัวแปรด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายที่ได้จากการศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล แล้วศึกษาระดับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลว่ามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่จะได้ทราบถึงกระบวนการที่สัมพันธ์กันของโครงสร้างภายในองค์กร เพื่อที่จะสร้างโมเดลของโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี
2. ควรศึกษาถึงกระบวนการการติดต่อสื่อสารที่ดี และวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงปัญหาของประชาชนได้อย่างถ่องแท้และดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล
3. ควรศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกในแต่ละปัจจัย เช่น ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี เป็นต้น ว่ามีผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านใด และมีปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลมากน้อยเพียงใด

4. ควรศึกษาผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ สามารถนำองค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำ และสามารถตอบสนองประชาชนได้เป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้นำมาเป็นแบบอย่างในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายการอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ เศรษฐพิณิจ, ว่าที่ร้อยโท. (2556). *ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2550). *Public Administration Traction Theory*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไทยพับลิก้า. (2557). *สถิติร้องเรียนทุจริตต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในมือ ป.ป.ช. 6,200 เรื่องย้อนหลัง 5 ปี ซ้ำมูล 66 จำนวน*. วันที่ค้นข้อมูล 15 ตุลาคม 2558, จาก <http://thaipublica.org/2014/09/statistics-local-government-fraud>
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). *ธรรมรัฐแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ก้าวหน้าประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- นิตยา เพ็ญศิริินภา. (2550). *การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ป่วย อึ้งภากรณ์. (2522). *งบประมาณและเจ้าหน้าที่งบประมาณ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ไพฑูรย์ ชีชนะ, นาวาเอก. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.)*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ยุทธพล เต็มสมเกต, พันตำรวจเอก. (2554). *การนำนโยบายการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในกองบัญชาการตำรวจนครบาล (สายงานป้องกันและปราบปราม)*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รัชนา ศานติยานนท์ และคณะ. (2544). *รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราเชนทร์ นพณัฐวงศกร. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สิริพงษ์ ปานจันทร์. (2554). *ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม*. ปรัชญาดุซฎึบัณชิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Bartol, K. M., & Martin, D. C. (1998). *Management* (2nd ed.). New York: Mc Graw-Hill

Fayol, H. (1949). *General and Industrial Management*. London: Pltmom Gilber.

French, W. L., & Boll, C. H. (1984). *Organization Development: Behavioral Science Interventions for Organization Improvement*. United State: Prentice Hall.

Gulick, L. & Urwick, L. (1973). *Paperson the Science of Administration*. NewYork: Columbia University.

Hoy, W. K., & MisKel, C. G. (1991). *Educational Administration : Theory, Research and practice* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.

Hoy, W. K., & MisKel, C. G. (2001). *Educational Administraion:Theory, Research and Practice* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.

Kast, F. E., & Rosenzweig, J. E. (1975). *Organization and Management: A System and Contingency Approach* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.

Okechukwu, B. O. (2012). *Ethical Leadership and Good Governance in Nigerian Local Governments*. Doctor of Philosophy Public Policy and Administration, Walden University, Nigerian.

Owen, R. G. (1998). *Organizational Behavior in Education Instructional Leadership and School Reform* (7th ed.). The United States of America: Allyn and Bacon.

Peters, T. J., & Waterman, R. H., Jr. (2004). *In Search of Excellence* (2nd ed.). London: Profile Book.

Steers, R. M. (1977). *Organization Effectiveness: A Behavioral View*. California: Goodyear